

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 8ης Ιουλίου 1999 *

Στην υπόθεση C-51/92 P,

Hercules Chemicals NV, με έδρα το Beringen (Βέλγιο), εκπροσωπούμενη από τον M. Siragusa, δικηγόρο Ρώμης, με αντικλήτους στο Λουξεμβούργο τους δικηγόρους Elvinger & Hoss, 15 Côte d'Eich,

αναιρεσείουσα,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως που ασκήθηκε κατά της αποφάσεως που εξέδωσε στις 17 Δεκεμβρίου 1991 το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (πρώτο τμήμα) στην υπόθεση T-7/89, Hercules κατά Επιτροπής, (Συλλογή 1992, σ. Π-1171), και με την οποία ζητείται η εξαφάνιση της αποφάσεως αυτής,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την K. Banks, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. J. G. Karpeyn, πρόεδρο τμήματος, G. Hirsch, G. F. Mancini (εισηγητή), J. L. Murray και H. Ragnemalm, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Γ. Κοσμάς

γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας, και D. Louterman-Hubeau, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 12ης Μαρτίου 1997, κατά τη διάρκεια της οποίας τη μεν Hercules Chemicals NV εκπροσώπησαν οι M. Siragusa και F. M. Moretti, δικηγόρος Ρώμης, τη δε Επιτροπή ο J. Currall, νομικός σύμβουλος,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 15ης Ιουλίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

¹ Με δικόγραφο το οποίο κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 21 Φεβρουαρίου 1992, η Hercules Chemicals NV (στο εξής: Hercules) άσκησε, δυνάμει του

άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, αναίρεση κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 1991, T-7/89, Hercules κατά Επιτροπής, (Συλλογή 1992, σ. II-1171, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση).

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου

- 2 Τα πραγματικά περιστατικά που οδήγησαν στην υπό κρίση αίτηση αναίρεσεως, όπως αυτά προκύπτουν από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, είναι τα ακόλουθα.

- 3 Διάφορες επιχειρήσεις που δρούσαν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής βιομηχανίας πετροχημικών προϊόντων άσκησαν ενώπιον του Πρωτοδικείου προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως 86/398/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 23ης Απριλίου 1986, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/31.149 — Πολυπροπυλένιο) (ΕΕ 1986, L 230, σ. 1, στο εξής: απόφαση πολυπροπυλένιο).

- 4 Βάσει των διαπιστώσεων της Επιτροπής, τις οποίες επιβεβαίωσε επί του σημείου αυτού το Πρωτοδικείο, η αγορά πολυπροπυλενίου εφοδιαζόταν πριν από το 1977 από δέκα παραγωγούς, τέσσερις από τους οποίους [Montedison SpA (στο εξής: Monte), Hoechst AG, Imperial Chemical Industries plc (στο εξής: ICI) και Shell International Chemical Company Ltd (στο εξής: Shell), στο εξής: οι «τέσσερις μεγάλοι»] αντιπροσώπευαν μαζί το 64 % της αγοράς. Μετά τη λήξη της ισχύος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας της Monte, εμφανίστηκαν στην αγορά το 1977 νέοι παραγωγοί, πράγμα που οδήγησε σε ουσιαδή αύξηση της πραγματικής παραγωγικής ικανότητας, χωρίς ωστόσο να προκαλέσει αντίστοιχη αύξηση της ζήτησεως. Αυτό είχε ως συνέπεια να χρησιμοποιείται το παραγωγικό δυναμικό σε ποσοστά κυμαινόμενα μεταξύ 60 % το 1977 και 90 % το 1983. Καθένας από τους παραγωγούς που ήσαν εγκατεστημένοι την περίοδο εκείνη εντός της Κοινότητας πωλούσε τα προϊόντα του εντός όλων ή σχεδόν όλων των κρατών μελών.

- 5 Η Hercules συγκαταλέγεται μεταξύ των νέων παραγωγών που εμφανίστηκαν στην αγορά το 1977. Η θέση της στη δυτικοευρωπαϊκή αγορά, με μερίδιο αγοράς κυμαι-

νόμενο μεταξύ 5 και 6,8 %, την κατέτασε μεταξύ των παραγωγών μεσαίου μεγέθους. Πάντως, η Hercules ήταν ο μεγαλύτερος βορειοαμερικανός παραγωγός.

- 6 Ύστερα από ελέγχους που διενεργήθηκαν ταυτόχρονα σε διάφορες επιχειρήσεις του κλάδου, η Επιτροπή απηύθυνε σε διάφορους παραγωγούς πολυπροπυλενίου αιτήσεις παροχής πληροφοριών βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25). Από τη σκέψη 6 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως προκύπτει ότι, από τις πληροφορίες που έλαβε, η Επιτροπή κατέληξε ότι μεταξύ του 1977 και του 1983 οι εμπλεκόμενοι παραγωγοί καθόριζαν, κατά παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 81 ΕΚ), τακτικά στόχους τιμών στο πλαίσιο των λεγόμενων πρωτοβουλιών καθορισμού τιμών και είχαν οργανώσει ένα σύστημα ετήσιου ελέγχου των πωλήσεων, με σκοπό να κατανεύμουν μεταξύ τους τη διαθέσιμη αγορά βάσει συμφωνημένων ποσοτήτων εκφραζομένων σε τόνους ή σε ποσοστά. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 και απηύθυνε έγγραφη ανακοίνωση των αιτιάσεων σε διάφορες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και στην Hercules.
- 7 Μετά το πέρας της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση «πολυπροπυλένιο», με την οποία διαπίστωσε ότι η Hercules είχε παραβεί το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης μετέχοντας με άλλες επιχειρήσεις, από κάποιο χρονικό σημείο μεταξύ 1977 και 1979 μέχρι τον Νοέμβριο του 1983 τουλάχιστον, σε συμφωνία και σε εναρμονισμένη πρακτική που ανάγονταν στα μέσα του 1977, βάσει των οποίων οι παραγωγοί που προμήθευαν με πολυπροπυλένιο τις χώρες της κοινής αγοράς:
- είχαν επαφές μεταξύ τους και τακτικές συναντήσεις (από τις αρχές του 1981, δύο φορές τον μήνα) στο πλαίσιο σειράς μυστικών συναντήσεων που αποσκοπούσαν στη συζήτηση και στον καθορισμό της εμπορικής πολιτικής τους·
 - καθόριζαν περιοδικά «τιμές-στόχους» (ή κατώτατες τιμές) για την πώληση του προϊόντος εντός κάθε κράτους μέλους της Κοινότητας

- συμφώνησαν διάφορα μέτρα για τη διευκόλυνση της εφαρμογής των εν λόγω τιμών-στόχων, τα οποία περιελάμβαναν (κυρίως) περιοδικούς περιορισμούς στην παραγωγή, ανταλλαγή λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με τις παραδόσεις, πραγματοποίηση τοπικών συναντήσεων και, από το τέλος του 1982, σύστημα «λογιστικής διαχείρισης» που αποσκοπούσε στην εφαρμογή των αυξησεων τιμών σε κατ' ιδίαν πελάτες·

- προέβησαν σε ταυτόχρονες αυξήσεις τιμών εφαρμόζοντας τους εν λόγω στόχους·

- κατένειμαν την αγορά παραχωρώντας σε κάθε παραγωγό έναν ετήσιο στόχο πωλήσεων ή «ποσοτώσεις» (1979, 1980 και, τουλάχιστον, για ένα μέρος του 1983) ή, ελλείψει οριστικής απόφασης που να καλύπτει ολόκληρο το έτος, υποχρεώνοντας τους παραγωγούς να περιορίζουν τις μηνιαίες πωλήσεις τους με αναφορά σε προηγούμενη περίοδο (1981 και 1982) (άρθρο 1 της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο»).

8 Στη συνέχεια, η Επιτροπή διέταξε τις διάφορες εμπλεκόμενες επιχειρήσεις να παύσουν αμέσως τις ως άνω παραβάσεις και να απέχουν στο μέλλον από κάθε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική έχουσα το ίδιο ή παρόμοιο αντικείμενο ή αποτέλεσμα. Η Επιτροπή τις υποχρέωσε επίσης να παύσουν κάθε σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών οι οποίες καλύπτονται συνήθως από το επαγγελματικό απόρρητο και να ενεργήσουν έτσι ώστε κάθε σύστημα ανταλλαγής γενικών πληροφοριών (όπως το σύστημα Fides) να λειτουργεί κατά τρόπον ώστε να αποκλείεται κάθε πληροφορία από την οποία μπορεί να διαπιστωθεί η συμπεριφορά μεμονωμένων παραγωγών (άρθρο 2 της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο»).

9 Στην Hercules επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους 2 750 000 ECU, ήτοι 120 569 620 βελγικών φράγκων (BFR) (άρθρο 3 της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο»).

- 10 Στις 31 Ιουλίου 1986, η Hercules άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Δικαστηρίου, το οποίο, με διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 1989, παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου, κατ' εφαρμογήν της αποφάσεως 88/591/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ 1988, L 319, σ. 1).
- 11 Η Hercules ζήτησε από το Πρωτοδικείο να ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει τα άρθρα 1 και 3 της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο», κατά το μέτρο που την αφορούν, επικουρικώς να μεταρρυθμίσει το άρθρο 3 της αποφάσεως αυτής, κατά το μέτρο που την αφορά, ούτως ώστε να ακυρώσει ή να μειώσει ουσιωδώς το πρόστιμο που της είχε επιβληθεί, εν πάση δε περιπτώσει να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 12 Η Επιτροπή ζήτησε να απορριφθεί η προσφυγή και να καταδικασθεί η προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.
- 13 Με διάταξη του Δικαστηρίου της 30ής Σεπτεμβρίου 1992, η υποβληθείσα από τη DSM NV αίτηση παρεμβάσεως απερριφθη ως απαράδεκτη, οπότε αυτή καταδικάστηκε στα δικαστικά της έξοδα.

Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

Επί των δικαιωμάτων του αμυνομένου — Άρνηση ανακοινώσεως των απαντήσεων των άλλων παραγωγών στις ανακοινώσεις των αιτιάσεων

- 14 Στη σκέψη 51 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο επεσήμανε ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων του αμυνομένου επιτάσσει να έχει δοθεί στην προσ-

φεύγουσα η δυνατότητα να προβάλει, όπως ήθελε, την άποψή της εφ' όλων των αιτιάσεων που είχε διατυπώσει εις βάρος της η Επιτροπή με τις ανακοινώσεις των αιτιάσεων που της απηύθυνε, καθώς και επί των αποδεικτικών στοιχείων τα οποία προέβαλε η Επιτροπή προς απόδειξη αυτών των αιτιάσεων και τα οποία μνημόνευε στις ανακοινώσεις των αιτιάσεων της ή στα παραρτήματα αυτών (απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Νοεμβρίου 1983, 322/81, Michelin κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3461, σκέψη 7).

15 Στη σκέψη 52, το Πρωτοδικείο είπε ότι, αντιθέτως, ο σεβασμός των δικαιωμάτων του αμυνομένου δεν απαιτεί το να μπορεί μια επιχείρηση εμπλεκόμενη σε διαδικασία του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης να σχολιάζει όλα τα έγγραφα που ανήκουν στον φάκελο της Επιτροπής, εφόσον καμμία διάταξη δεν επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να γνωστοποιεί τους φακέλους της στα ενδιαφερόμενα μέρη (απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιανουαρίου 1984, 43/82 και 63/82, VBVB και VBBB κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 19, σκέψη 25).

16 Το Πρωτοδικείο σημείωσε πάντως, στη σκέψη 53, ότι, καθιερώνοντας διαδικασία προσβάσεως στους φακέλους στις υποθέσεις ανταγωνισμού, η Επιτροπή είχε αυτοδεσμευτεί με κανόνες που έβαιναν πέραν των επιταγών που έχει διατυπώσει το Δικαστήριο, κανόνες που ήσαν διατυπωμένοι στη Δωδέκατη Έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού και από τους οποίους η Επιτροπή δεν μπορούσε να αποστεί (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 5ης Ιουνίου 1973, 81/72, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 553, και της 30ής Ιανουαρίου 1974, 148/73, Louwage κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1974, σ. 63).

17 Εξ αυτών το Πρωτοδικείο συνεπέρανε, στη σκέψη 54, ότι η Επιτροπή έχει την υποχρέωση να καθιστά προσιτά στις εμπλεκόμενες σε διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης επιχειρήσεις όλα τα έγγραφα, είτε προς απόδειξη είτε προς απόκρουση της κατηγορίας, τα οποία έχει συλλέξει κατά τη διοικητική εξέταση, με εξαίρεση τα επιχειρηματικά απόρρητα άλλων επιχειρήσεων, τα εσωτερικά έγγραφα της Επιτροπής και άλλες εμπιστευτικές πληροφορίες.

18 Όσον αφορά την άρνηση της Επιτροπής να επιτρέψει στην Hercules να λάβει γνώση των απαντήσεων που είχαν δώσει οι άλλοι παραγωγοί στις ανακοινώσεις των αιτιάσεων, το Πρωτοδικείο εθεώρησε, στη σκέψη 56, ότι δεν ήταν αναγκαίο να εξετάσει αν η άρνηση αυτή συνιστούσε παραβίαση των δικαιωμάτων του αμυνο-

μένου. Κατά το Πρωτοδικείο, μια τέτοια εξέταση θα ήταν αναγκαία μόνον αν ήταν πιθανόν, χωρίς την άρνηση αυτή, η διοικητική διαδικασία να είχε καταλήξει σε διαφορετικό αποτέλεσμα [αποφάσεις του Δικαστηρίου της 10ης Ιουλίου 1980, 30/78, Distillers Company κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/II, σ. 465, σκέψη 27 (το ορθόν: 26), και του Πρωτοδικείου της 27ης Νοεμβρίου 1990, T-7/90, Kobor κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-721, σκέψη 30]. Το Πρωτοδικείο διαπίστωσε όμως ότι κάτι τέτοιο δεν συνέβαινε εν προκειμένω, διότι, μετά την ένωση των υποθέσεων για την κοινή διεξαγωγή της προφορικής διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου, η προσφεύγουσα είχε πρόσβαση στις απαντήσεις των άλλων επιχειρήσεων στις ανακοινώσεις των αιτιάσεων και δεν είχε αντλήσει απ' αυτές κανένα στοιχείο υπέρ αυτής, το οποίο θα μπορούσε να προβάλει κατά την προφορική διαδικασία. Το Πρωτοδικείο συνεπέρανε ότι οι εν λόγω απαντήσεις δεν περιείχαν κανένα στοιχείο υπέρ της προσφεύγουσας και ότι, επομένως, η αδυναμία της να λάβει γνώση αυτών κατά τη διοικητική διαδικασία δεν ηδύνατο να επηρεάσει το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε η Επιτροπή στην απόφαση «πολυπροπυλένιο». Επομένως, στη σκέψη 57, το Πρωτοδικείο απέρριψε την αιτίαση αυτή.

Περί της αποδείξεως της παραβάσεως — Διαπιστώσεις πραγματικών περιστατικών

Οι επαφές μεταξύ παραγωγών και η συνεδρίαση της European Association for Textile Polyolefins της 22ας Νοεμβρίου 1977

- 19 Όσον αφορά τις επαφές μεταξύ των παραγωγών και τη συνάντηση της European Association for Textile Polyolefins (στο εξής: EATP) της 22ας Νοεμβρίου 1977, το Πρωτοδικείο κατ' αρχάς διαπίστωσε, στη σκέψη 71, ότι η Hercules είχε παραδεχθεί, τόσο με την απάντησή της στην αίτηση παροχής πληροφοριών όσο και με το δικόγραφο της προσφυγής της, ότι περιστασιακώς ελάμβανε από άλλους παραγωγούς τηλεφωνικώς πληροφορίες, που αφορούσαν συζητήσεις ή συναντήσεις που είχαν μεσολαβήσει μεταξύ τους, έστω και αν αρνείτο ότι είχε λάβει την πρωτοβουλία των επαφών αυτών. Το Πρωτοδικείο επεσήμανε άλλωστε ότι η Hercules δεν είχε περιορίσει χρονικά την ύπαρξη των επαφών αυτών.
- 20 Το Πρωτοδικείο ακολούθως έκρινε, στις σκέψεις 72 και 73, ότι οι δηλώσεις της Hercules κατά τη συνεδρίαση της EATP της 22ας Νοεμβρίου 1977 συνιστούν έκφραση συμπτώσεως βουλήσεων με άλλους παραγωγούς επί της τιμής-στόχου του 1,30 DM/

kg για την 1η Δεκεμβρίου 1977, την ύπαρξη της οποίας επιβεβαιώνουν οι δηλώσεις στις οποίες προέβη η Hercules κατά τη συνεδρίαση της EATP της 26ης Μαΐου 1978.

- 21 Εν συμπεράσματι, το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 75, ότι η Επιτροπή είχε αποδείξει επαρκώς κατά νόμον αφενός μεν ότι η προσφεύγουσα ήταν επαρκώς ενήμερη για το αποτέλεσμα των συζητήσεων επί των τιμών και ότι βρισκόταν σε επαφή με άλλους παραγωγούς, ιδίως κατά τα έτη 1977 και 1978, όποτε παρίστατο ανάγκη, αφετέρου δε ότι οι δηλώσεις της προσφεύγουσας, που προέκυπταν από τα πρακτικά της συνεδριάσεως της EATP της 22ας Νοεμβρίου 1977, συνιστούσαν έκφραση συμπτώσεως των βουλήσεων της προσφεύγουσας και άλλων παραγωγών ως προς τον καθορισμό της επιδιωκομένης τιμής του 1,30 DM/kg.

Το σύστημα των περιοδικών συναντήσεων

- 22 Όσον αφορά το σύστημα των περιοδικών συναντήσεων των παραγωγών πολυπροπυλενίου, το Πρωτοδικείο κατ' αρχάς διαπίστωσε, στη σκέψη 93 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η απευθυνθείσα στην Hercules ειδική ανακοίνωση των αιτιάσεων ανέφερε ότι είχε παραστεί, εν τω προσώπω ενός υπαλλήλου της, σε έναν αριθμό συναντήσεων «διευθυντών» και «εμπειρογνομόνων» από το 1979, ενώ στη σκέψη 94 επεσήμανε ότι η συμμετοχή της δεν ήταν τόσο σποραδική όσο ισχυριζόταν, εφόσον ήταν πιθανόν η Hercules να είχε λάβει μέρος, πριν από τον Μάιο του 1982, σε δεκαπέντε από τις είκοσι εννέα συναντήσεις.
- 23 Το Πρωτοδικείο ακολούθως έκρινε, στις σκέψεις 95 και 96, ότι ο σχετικά ακανόνιστος ρυθμός της συμμετοχής της Hercules στις εν λόγω συναντήσεις δεν συνιστούσε το μόνο στοιχείο που έπρεπε να ληφθεί υπόψη κατά την εξέταση της συμμετοχής της στο σύστημα των περιοδικών συναντήσεων παραγωγών πολυπροπυλενίου, αλλ' ότι έπρεπε επίσης να ληφθούν υπόψη οι επαφές που ενδεχομένως είχε η Hercules με άλλους παραγωγούς, μέσω των οποίων είχε μπορέσει να συμπληρώσει τις πλούσιες πληροφορίες που είχε συγκεντρώσει κατά τις συναντήσεις σχετικά με την εμπορική πολιτική που επρόκειτο να ακολουθήσουν οι ανταγωνιστές της. Εξ αυτών το Πρωτοδικείο συνεπέρανε ότι ο εν λόγω ακανόνιστος ρυθμός της συμμετοχής δεν

αναίρουμε τη συμμετοχή της Hercules στο σύστημα περιοδικών συναντήσεων πριν από τον Μάιο του 1982. Το Πρωτοδικείο διαπίστωσε επίσης, στη σκέψη 97, ότι η συμμετοχή της Hercules στις συναντήσεις από τον Μάιο του 1982 και μέχρι τα τέλη Αυγούστου του 1983 ήταν τακτική.

- 24 Το Πρωτοδικείο επεσήμανε άλλωστε, στη σκέψη 98, ότι η Επιτροπή ορθώς είχε κρίνει, βάσει των στοιχείων που της είχε δώσει η ICI με την απάντησή της στην αίτηση παροχής πληροφοριών και τα οποία επιβεβαίωναν τα πρακτικά πολλών συναντήσεων, ότι σκοπός των συναντήσεων ήταν βασικά ο καθορισμός επιδιωκόμενων τιμών και επιδιωκόμενου όγκου πωλήσεων. Κατά τη σκέψη 100 της αναρριβασμένης αποφάσεως, ορθώς επίσης η Επιτροπή συνήγαγε από την απάντηση της ICI σχετικά με τη συχνότητα των συναντήσεων «διευθυντών» και «εμπειρογνομώνων», καθώς και από την ταυτότητα φύσεως και αντικειμένου των συναντήσεων, ότι αυτές εντάσσονταν σε σύστημα περιοδικών συναντήσεων.
- 25 Στη σκέψη 101, το Πρωτοδικείο προσέθεσε ότι τον ισχυρισμό περί παθητικού χαρακτήρα της συμμετοχής του υπαλλήλου της Hercules στις συναντήσεις διέψευδαν διάφορα αποδεικτικά στοιχεία. Κατά τη σκέψη 102, δεν ήταν πειστικός ο ισχυρισμός ότι οι ανώτεροί του αγνοούσαν τη συμμετοχή του αυτή αντιθέτως, είχαν οι ίδιοι επαφές με άλλους συμμετέχοντες στις συναντήσεις. Κατά τη σκέψη 103, η φύση της συμμετοχής του εν λόγω υπαλλήλου στις συναντήσεις δεν διέφερε από εκείνη των άλλων συμμετεχόντων. Όσον αφορά το επίπεδο των καθηκόντων που ασκούσε αυτός ο υπάλληλος στην Hercules, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, στη σκέψη 104, ότι είτε αυτός είχε την εξουσία να μεταφράζει τα αποτελέσματα των συναντήσεων στις οποίες παρίστατο απευθείας σε τιμολογιακή πολιτική της προσφεύγουσας, πράγμα που αποδεικνύει ότι είχε την εξουσία να δεσμεύει την εταιρία, είτε, αν αυτό δεν συνέβαινε, ότι είχε εξουσιοδοτηθεί να το πράττει.
- 26 Το Πρωτοδικείο κατέληξε, στη σκέψη 105, ότι η Επιτροπή είχε αποδείξει επαρκώς κατά νόμον, πρώτον, ότι η προσφεύγουσα συμμετείχε στο σύστημα περιοδικών συναντήσεων παραγωγών πολυπροπυλενίου από τις αρχές του 1979 μέχρι τα τέλη Αυγούστου του 1983 τουλάχιστον, πράγμα που ορθώς συνήγαγε από τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συναντήσεις και από τις επαφές της που είχαν σχέση με τις συναντήσεις αυτές· δεύτερον, ότι οι συναντήσεις αυτές είχαν ως αντικείμενο ιδίως τον καθορισμό επιδιωκόμενων τιμών και επιδιωκόμενου όγκου πωλήσεων και, τρίτον, ότι η συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συναντήσεις αυτές είχε το περιεχόμενο το οποίο της απέδιδε η απόφαση «πολυπροπυλένιο».

Οι πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών

- 27 Στη σκέψη 144, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι τα πρακτικά των περιοδικών συναντήσεων παραγωγών πολυπροπυλενίου δείχνουν ότι όσοι είχαν μετάσχει στις συναντήσεις αυτές είχαν όντως συνομολογήσει τις συμφωνίες καθορισμού τιμών που μνημονεύονται στην απόφαση «πολυπροπυλένιο». Κατά τη σκέψη 145, άπαξ είχε αποδειχθεί επαρκώς κατά νόμον η συμμετοχή της Hercules στις συναντήσεις εκείνες, αυτή δεν μπορούσε να ισχυρίζεται ότι δεν είχε συνταχθεί με τις πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών που αποφασίζονταν, οργανώνονταν και ελέγχονταν σ' αυτές, χωρίς να παρέχει ενδείξεις προς στήριξη αυτού του ισχυρισμού.
- 28 Συναφώς, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, στη σκέψη 146, ότι η Hercules δεν αμφισβητούσε ειδικά τη συμμετοχή της στη μια ή στην άλλη από τις πρωτοβουλίες αυτές, αλλά υποστήριζε ότι ουδέποτε είχε δεσμευτεί να τηρήσει τις επιδιωκόμενες τιμές. Το Πρωτοδικείο όμως έκρινε, στη σκέψη 147, ότι η άποψη αυτή δεν μπορούσε να γίνει δεκτή: αφενός μεν, κατά τη σκέψη 148, ο υπάλληλος της Hercules που μετείχε στις συναντήσεις κατείχε τέτοια θέση που του επέτρεπε να συναποδέχεται τις εν λόγω πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών· αφετέρου δε, κατά τις σκέψεις 149 έως 159, η Hercules δεν μπορούσε να αντλήσει επιχειρήματα ούτε από την εσωτερική ούτε από την εξωτερική τιμολογιακή της πολιτική, για ν' αποδείξει ότι δεν είχε συναποδεχθεί τις πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών που αποφασίζονταν, οργανώνονταν και ελέγχονταν κατά τις συναντήσεις στις οποίες μετείχε.
- 29 Στη σκέψη 160, το Πρωτοδικείο προσέθεσε ότι καλώς η Επιτροπή συνήγαγε από την απάντηση της ICI στην αίτηση παροχής πληροφοριών ότι οι πρωτοβουλίες αυτές εντάσσονταν σε σύστημα καθορισμού επιδιωκόμενων τιμών.
- 30 Το Πρωτοδικείο κατέληξε, στη σκέψη 161, ότι η Επιτροπή είχε αποδείξει επαρκώς κατά νόμον ότι η Hercules συγκαταλεγόταν μεταξύ των παραγωγών πολυπροπυλενίου μεταξύ των οποίων είχε επέλθει σύμπτωση βουλήσεων σχετικά με τις πρωτοβουλίες καθορισμού τιμών που μνημονεύονται στην απόφαση «πολυπροπυλένιο» και ότι αυτές εντάσσονταν στο πλαίσιο συστήματος.

Τα μέτρα που αποσκοπούσαν στη διευκόλυνση της θέσεως σε εφαρμογή των πρωτοβουλιών καθορισμού τιμών

- 31 Στη σκέψη 176, το Πρωτοδικείο εθεώρησε ότι η απόφαση «πολυπροπυλένιο» έπρεπε να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι προσάπτει σε καθέναν από τους παραγωγούς ότι, σε διάφορες χρονικές στιγμές κατά τη διάρκεια συναντήσεων, συναποδέχτηκαν με τους λοιπούς παραγωγούς σύνολο μέτρων που αποσκοπούσαν στη δημιουργία ευμενών συνθηκών για την αύξηση των τιμών, ιδίως μειώνοντας τεχνητά την προσφορά πολυπροπυλενίου· η εκτέλεση αυτού του συνόλου μέτρων είχε επιμεριστεί, με κοινή συμφωνία των διαφόρων παραγωγών, ανάλογα με τη συγκεκριμένη θέση του καθενός. Στη σκέψη 177, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι, η Hercules, συμμετέχοντας στις συναντήσεις κατά τις οποίες είχε υιοθετηθεί αυτό το σύνολο μέτρων, είχε συναποδεχθεί το σύστημα αυτό, εφόσον δεν είχε προβάλει καμιά ένδειξη περί του αντιθέτου.
- 32 Όσον αφορά το «account leadership», το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, στη σκέψη 178, βάσει των πρακτικών τριών συναντήσεων στις οποίες είχε μετάσχει η Hercules, ότι κατά τις συναντήσεις εκείνες οι παρόντες παραγωγοί είχαν συνταχθεί με αυτό το σύστημα. Κατά τη σκέψη 180 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, το γεγονός ότι η Hercules δεν οριζόταν ως «account leader» των μεγαλύτερων πελατών της δεν ασκούσε επιρροή.
- 33 Εξ άλλου, προκύπτει αφενός μεν από τη σκέψη 181 ότι την αιτίαση περί περιορισμού της παραγωγής και εκτροπής της παραγωγής προς υπερπόντιες αγορές εστήριζαν τα πρακτικά της συνεδριάσεως της 13ης Μαΐου 1982, αφετέρου δε από τη σκέψη 182 ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητούσε τη συμμετοχή της σε τοπικές συναντήσεις, σκοπός των οποίων ήταν η εξασφάλιση της εφαρμογής μιας συγκεκριμένης πρωτοβουλίας καθορισμού τιμών σε τοπικό επίπεδο. Το Πρωτοδικείο προσέθεσε, στη σκέψη 183, ότι από την απόφαση «πολυπροπυλένιο» προέκυπτε ρητώς ότι η Επιτροπή δεν καταλόγιζε στην Hercules την αιτίαση ότι αντάλλασε στοιχεία σχετικά με τις πωλήσεις της.
- 34 Στη σκέψη 184, το Πρωτοδικείο κατέληξε ότι η Επιτροπή είχε αποδείξει επαρκώς κατά νόμον ότι η προσφεύγουσα συγκαταλεγόταν μεταξύ των παραγωγών πολυπροπυλενίου μεταξύ των οποίων είχε επέλθει σύμπτωση βουλήσεων σχετικά με μέτρα που αποσκοπούσαν στη διευκόλυνση της θέσεως σε εφαρμογή των πρωτοβουλιών καθορισμού τιμών που μνημονεύονται στην απόφαση «πολυπροπυλένιο».

Ποσότητες-στόχοι και ποσοτώσεις

- 35 Το Πρωτοδικείο κατ' αρχάς υπέμνησε, στη σκέψη 206, ότι, από τις αρχές του 1979, η Hercules μετείχε στο σύστημα περιοδικών συναντήσεων παραγωγών πολυπροπυλενίου, κατά τις οποίες γίνονταν συζητήσεις σχετικά με τον όγκο των πωλήσεων των διαφόρων παραγωγών και ανταλλάσσονταν σχετικώς πληροφορίες. Επειδή η απόφαση «πολυπροπυλένιο» ανέφερε ότι η προσφεύγουσα δεν είχε δώσει στοιχεία σχετικά με τον όγκο των πωλήσεών της, αλλά διέθετε, χάρη στη συμμετοχή της στις συναντήσεις, λεπτομερείς πληροφορίες περί των μηνιαίων πωλήσεων των άλλων παραγωγών, το Πρωτοδικείο έκρινε, στις σκέψεις 207 και 208, ότι η ανάμιξη της Hercules στο σύστημα καθορισμού επιδιωκόμενου όγκου των πωλήσεων έπρεπε να εξεταστεί βάσει αναλύσεως της λειτουργίας του συνόλου αυτού του συστήματος.
- 36 Συναφώς, το Πρωτοδικείο επεσήμανε, στη σκέψη 209, ότι η ορολογία που χρησιμοποιήθηκε στα διάφορα προσκομισθέντα από την Επιτροπή έγγραφα που αφορούσαν τα έτη 1979 και 1980 δικαιολογούσε το συμπέρασμα ότι είχε όντως επέλθει σύμπτωση των βουλήσεων των παραγωγών.
- 37 Όσον αφορά ειδικότερα το 1979, το Πρωτοδικείο στηρίχτηκε, στις σκέψεις 210 και 211, στα πρακτικά της συνεδριάσεως της 26ης και 27ης Σεπτεμβρίου 1979, στον πίνακα «Producer's Sales to West Europe», που είχε κατασχεθεί στην ICI, καθώς και στις δηλώσεις του υπαλλήλου της Hercules κατά την ακρόασή του.
- 38 Στη σκέψη 212, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι, για το 1980, ο καθορισμός στόχων για τον όγκο πωλήσεων ολοκλήρου του έτους προέκυπτε από τον πίνακα με ημερομηνία 26 Φεβρουαρίου 1980, που βρέθηκε στην Atochem SA, καθώς και από έναν

πίνακα με ημερομηνία 8 Οκτωβρίου 1980 πῶν συνέκρινε, για τους καθ' ἑκάστον παραγωγούς, την ονομαστική παραγωγική ικανότητα προς την ποσόστωση για το ἔτος 1980.

- 39 Στις σκέψεις 213 ἔως 217, το Πρωτοδικεῖο ἐπεσήμανε ὅτι, για το 1981, προσαπτόταν στους παραγωγούς ὅτι συμμετείχαν στις διαπραγματεύσεις με σκοπό την ἐπίτευξη συμφωνίας ἐπὶ των ποσοστώσεων, ὅτι ἀνακοίνωναν τις «φιλοδοξίες» τους, ὅτι εἶχαν συμφωνήσει, ὡς προσωρινό μέτρο, να μειώσουν, κατά τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο, τις μηνιαίες τους πωλήσεις στο $\frac{1}{12}$ του 85 % του «στόχου» που εἶχαν συμφωνήσει για το 1980, ὅτι δεσμεύτηκαν να τηρήσουν, κατά το υπόλοιπο διάστημα του ἔτους, την ἴδια θεωρητική ποσόστωση με ἐκείνη του προηγουμένου ἔτους, ὅτι γνωστοποιούσαν, κάθε μήνα, κατά τις συναντήσεις, τις πωλήσεις τους και, τέλος, ὅτι ἔλεγχαν αν οι πωλήσεις τους ἦσαν ἐντὸς των ὁρίων της θεωρητικής ποσοστώσεως που εἶχαν καθορίσει. Κατά το Πρωτοδικεῖο, την ὑπαρξη των ἐν λόγω διαπραγματεύσεων και τη γνωστοποίηση των «φιλοδοξιών» τους πιστοποιούσαν διάφορα ἀποδεικτικά στοιχεία, ὅπως πίνακες και ἓνα ἐσωτερικό σημεῖωμα της ICI ἡ συναποδοχή προσωρινῶν μέτρων κατά τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 1981, προέκυπτε ἀπὸ τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Ιανουαρίου 1981· το γεγονός ὅτι οι παραγωγοὶ ὄρισαν στον εαυτό τους, για το υπόλοιπο του ἔτους, την ἴδια θεωρητική ποσόστωση με ἐκείνη του προηγουμένου ἔτους και ὅτι ἔλεγχαν την τήρηση της ποσοστώσεως αὐτῆς, ἀνταλλάσσοντας κάθε μήνα ἀριθμητικά στοιχεία σχετικά με τις πωλήσεις τους, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τον συνδυασμό ἐνός πίνακα με ημερομηνία 21 Δεκεμβρίου 1981, ἐνός ἀχρονολόγητου πίνακα, τιτλοφορούμενου «Scarti per società» και ἀνευρεθέντος στην ICI, και ἐνός ἀχρονολόγητου πίνακα ἐπίσης ἀνευρεθέντος στην ICI.
- 40 Στις σκέψεις 218 ἔως 221, το Πρωτοδικεῖο ἐπεσήμανε ὅτι, για το 1982, προσαπτόταν στους παραγωγούς ὅτι συμμετείχαν στις διαπραγματεύσεις με σκοπό την ἐπίτευξη συμφωνίας ἐπὶ των ποσοστώσεων, ὅτι ἀνακοίνωναν τις «φιλοδοξίες» τους σε ποσότητες, ὅτι, μη ἐπιτευχθείσης οριστικῆς συμφωνίας, ἀνακοίνωναν κατά τις συναντήσεις τα ἀριθμητικά στοιχεία των μηνιαίων πωλήσεών τους του πρώτου εξαμήνου, συγκρίνοντάς τα προς το ποσοστό που εἶχαν καταγράψει κατά το προηγούμενο ἔτος, και ὅτι, κατά το δεύτερο εξάμηνο, προσπαθοῦσαν να περιορίσουν τις μηνιαίες τους πωλήσεις στο συνολικό ποσοστό της αγοράς που εἶχαν πραγματοποιήσει κατά το πρώτο εξάμηνο του ἴδιου ἔτους. Κατά το Πρωτοδικεῖο, την ὑπαρξη των ἐν λόγω διαπραγματεύσεων και τη γνωστοποίηση των «φιλοδοξιών» τους πιστοποιούσε ἓνα ἔγγραφο τιτλοφορούμενο «Scheme for discussions "quota system 1982"», ἓνα σημεῖωμα της ICI τιτλοφορούμενο «Polypropylene 1982, Guidelines», ἓνας πίνακας με ημερομηνία 17 Φεβρουαρίου 1982 και ἓνας πίνακας συντεταγμένος στα ἰταλικά, που συνιστοῦσε μια περίπλοκη πρόταση· τα μέτρα που ἐλήφθησαν για το πρώτο εξάμηνο του 1982 ἀπεδεικνύοντο ἀπὸ τα πρακτικά της συνεδριάσεως της 13ης Μαΐου 1982· την ἐκτέλεση αὐτῶν των μέτρων πιστοποιούσαν

τα πρακτικά της συνεδριάσεως της 9ης Ιουνίου, της 20ής και 21ης Ιουλίου και της 20ής Αυγούστου 1982· τα μέτρα που ελήφθησαν για το δεύτερο εξάμηνο απεδεικνύοντο από τα πρακτικά της συνεδριάσεως της 6ης Οκτωβρίου 1982, τη δε διατήρησή τους επιβεβαίωναν τα πρακτικά της συνεδριάσεως της 2ας Δεκεμβρίου 1982.

- 41 Το Πρωτοδικείο διαπίστωσε επίσης, στη σκέψη 222, ότι, όσον αφορά το 1981 και τα δύο εξάμηνα του 1982, ορθώς η Επιτροπή είχε συναγάγει από την αμοιβαία επιτήρηση που ασκούσαν, κατά τις περιοδικές συναντήσεις, επί της εφαρμογής ενός συστήματος περιορισμού των μηνιαίων πωλήσεων δι' αναγωγής προς προγενέστερη περίοδο ότι το σύστημα αυτό το είχαν συναποδεχθεί οι μετέχοντες στις συναντήσεις.
- 42 Για το 1983, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, στις σκέψεις 223 έως 226, ότι, όπως προέκυπτε από τα έγγραφα που είχε προσκομίσει η Επιτροπή, κατά τα τέλη του 1982 και τις αρχές του 1983, οι παραγωγοί πολυπροπυλενίου είχαν συζητήσει επί ενός συστήματος ποσοτώσεων για το έτος 1983. Κατά το Πρωτοδικείο, από τον συνδυασμό των πρακτικών της συνεδριάσεως της 1ης Ιουνίου 1983 — στην οποία δεν είχε μετάσχει η Hercules — και των πρακτικών μιας εσωτερικής συσκέψεως του ομίλου Shell της 17ης Μαρτίου 1983, που επιβεβαιώνονται από δύο άλλα έγγραφα, όπου ως μερίδιο αγοράς του ομίλου Shell φέρεται ο αριθμός 11 %, ορθώς η Επιτροπή είχε συναγάγει ότι οι διαπραγματεύσεις αυτές είχαν οδηγήσει στην καθιέρωση του εν λόγω συστήματος.
- 43 Το Πρωτοδικείο προσέθεσε, στη σκέψη 227, ότι, λόγω της ταυτότητας του σκοπού των διαφόρων μέτρων περιορισμού του όγκου πωλήσεων — που συνίστατο στη μείωση της πιέσεως που ασκούσε η υψηλότερη προσφορά πάνω στις τιμές —, ορθώς η Επιτροπή είχε συναγάγει ότι τα μέτρα αυτά εντάσσονταν στο πλαίσιο συστήματος ποσοτώσεων.
- 44 Όσον αφορά τη συμμετοχή της Hercules στο σύστημα αυτό, το Πρωτοδικείο επεσήμανε, στη σκέψη 228, ότι η προσφεύγουσα αμφισβητούσε τη συμμετοχή της αυτή, βάσει των στοιχείων που προέκυπταν από ορισμένα χωρία της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» και ορισμένων εγγράφων. Στη σκέψη 229, το Πρωτοδικείο δια-

πίστωσε ότι η Επιτροπή, χωρίς να αμφισβητήσει το υλοστατόν των πραγματικών περιστατικών, δεν τα είχε κρίνει επαρκή για ν' ανατρέψουν το γεγονός της συμμετοχής της Hercules στο σύστημα ποσοτώσεων.

45 Όσον αφορά την προ του Μαρτίου 1982 περίοδο, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, στη σκέψη 230, αφενός μεν ότι η Hercules, μετέχοντας στο σύστημα περιοδικών συναντήσεων παραγωγών πολυπροπυλενίου από το 1979, είχε παραστεί στις συναντήσεις που οδήγησαν στον καθορισμό επιδιωκόμενου όγκου των πωλήσεων, αφετέρου δε ότι της είχε καθοριστεί, χωρίς αυτή να εναντιωθεί σ' αυτό, ποσόστωση που υπολογίστηκε βάσει των στοιχείων που διετίθεντο μέσω του συστήματος Fides. Όσον αφορά τη μετά τον Μάρτιο 1982 περίοδο, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, στη σκέψη 231, ότι η Hercules είχε λάβει ενεργότερο μέρος στις συζητήσεις για τις ποσοτώσεις, έστω και αν το όνομά της δεν αναφερόταν στο έγγραφο «Scheme for discussions "quota system 1982"». Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο ελεπήμανε ότι στις εγκαταστάσεις της Hercules είχε ανευρεθεί το σχέδιο συνολικής κατανομής της αγοράς για το 1982, που προερχόταν από τη Monte· ότι, κατά τη διάρκεια συναντήσεως τον Μάρτιο του 1982, είχε προβεί στη διόρθωση της αξίας της ονομαστικής της παραγωγικής ικανότητας· ότι, κατά τις συνεδριάσεις της 13ης Μαΐου και της 21ης Σεπτεμβρίου 1982, είχε δώσει στοιχεία σχετικά με τη μελλοντική της παραγωγή· ότι κατά τη συνεδρίαση της 2ας Δεκεμβρίου 1982, είχε δώσει την εντύπωση ότι θα μπορούσε να συμφωνήσει επί μιας ενιαίας ποσοτώσεως γι' αυτή την ίδια, την BP Chemicals Ltd (στο εξής: BP) και την Amoco Chemicals Ltd (στο εξής: Amoco)· τέλος, ότι, την επομένη της συνεδριάσεως εκείνης, είχε έλθει εκ νέου σε επαφή με την ICI για να της γνωστοποιήσει τις αντιδράσεις της BP και της Amoco στην προταθείσα ποσόστωση, καθώς και τη συμφωνία της.

46 Το Πρωτοδικείο κατέληξε, στη σκέψη 232, ότι η Επιτροπή είχε αποδείξει επαρκώς κατά νόμον ότι η Hercules είχε μετάσχει σε σύστημα ποσοτώσεων, καθ' όσον, έστω και αν δεν είχε ίσως συναποδεχθεί ρητά την ποσόστωση που της είχαν ορίσει άλλοι παραγωγοί για τα έτη 1979 και 1980 ή τον περιορισμό των μηνιαίων πωλήσεών της δι' αναγωγής σε προγενέστερη περίοδο για τα έτη 1981 και 1982, αφενός μεν συνέλεγε πληροφορίες σχετικά με τους περιορισμούς του όγκου των πωλήσεων τους οποίους έκριναν αναγκαίους οι ανταγωνιστές της, σχετικά με τα αριθμητικά στοιχεία των πραγματοποιηθεισών πωλήσεών τους και με τον επιδιωκόμενο όγκο πωλήσεων τον οποίο όριζαν στους εαυτούς τους, αφετέρου δε, διά της συμμετοχής της στις συναντήσεις και διά της μη εναντιώσεώς της προς την ποσόστωση που της είχε οριστεί, έδινε στους ανταγωνιστές της την εντύπωση ότι θα ελάμβανε υπόψη τα στοιχεία αυτά και την ποσόστωση αυτή, για να καθορίσει την πολιτική που θα ακολουθούσε στην αγορά, συμβάλλοντας έτσι στη σύμπτωση των βουλήσεων που εκδηλωνόταν μεταξύ των συμμετεχόντων στις συναντήσεις. Εξ άλλου, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή είχε αποδείξει επαρκώς κατά νόμον ότι η προσφεύγουσα είχε λάβει ενεργό

μέρος στις διαπραγματεύσεις για τις ποσοτώσεις από τον Μάρτιο του 1982 και ότι συγκαταλεγόταν μεταξύ των παραγωγών πολυπροπυλενίου μεταξύ των οποίων είχε εκδηλωθεί σύμπτωση βουλήσεων σχετικά με τον καθορισμό επιδιωκόμενου όγκου των πωλήσεων για το πρώτο εξάμηνο του 1983.

Επί του προστίμου

- 47 Το Πρωτοδικείο κατ' αρχάς επεσήμανε, στη σκέψη 314 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή είχε ορθώς εκτιμήσει πόσο είχε διαρκέσει η υπό της προσφεύγουσας παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Όσον αφορά, έπειτα, τη βαρύτητα της παραβάσεως, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, στη σκέψη 323, ότι η Επιτροπή είχε ορθώς προσδιορίσει τον ρόλο τον οποίο είχε διαδραματίσει, στην παράβαση η Hercules και ότι είχε δηλώσει, στην αιτιολογική σκέψη 109 της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο», ότι είχε λάβει υπόψη αυτόν τον ρόλο εν όψει του καθορισμού του ύψους του προστίμου. Εξ άλλου, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, στη σκέψη 324, ότι τα αποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά, με την εγγενή τους σοβαρότητα, απεκάλυπταν ότι η Hercules δεν είχε ενεργήσει από απειροσκεψία, ούτε καν από αμέλεια, αλλ' εκ προθέσεως.
- 48 Στη σκέψη 332, το Πρωτοδικείο ακολούθως διαπίστωσε ότι η Επιτροπή είχε ορίσει αφενός μεν τα κριτήρια καθορισμού της τάξεως μεγέθους των προστίμων που θα επέβαλλε στις αποδέκτριες της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» επιχειρήσεις (αιτιολογική σκέψη 108 αυτής), αφετέρου δε τα κριτήρια με τα οποία θα στάθμιζε ακριβοδικαία τα πρόστιμα που θα επέβαλλε σε καθεμιά απ' αυτές τις επιχειρήσεις (αιτιολογική σκέψη 109 της εν λόγω αποφάσεως).
- 49 Στη σκέψη 360, το Πρωτοδικείο κατέληξε ότι το επιβληθέν στην Hercules πρόστιμο ήταν ανάλογο προς τη διάρκεια και τη σοβαρότητα της παραβάσεως των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού, η οποία διαπιστώθηκε εις βάρος της.
- 50 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή και καταδίκασε την Hercules στα δικαστικά έξοδα.

Η αίτηση αναιρέσεως

51 Με την αίτηση αναιρέσεώς της, η Hercules ζητεί από το Δικαστήριο:

- να λάβει τα αναγκαία μέτρα για ν' αποδειχθεί αν, κατά την έκδοση της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο», η Επιτροπή ετήρησε τους εφαρμοστέους διαδικαστικούς κανόνες·
- εάν αποδειχθεί ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωσή της να εφαρμόσει τους διαδικαστικούς κανόνες, να κηρύξει την απόφαση «πολυπροπυλένιο» άκυρη και άνευ νομίμου αποτελέσματος·
- επικουρικώς, να εξαφανίσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και να κηρύξει τα άρθρα 1 και 3 της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» εν μέρει ή εν όλω άκυρα και άνευ νομίμου αποτελέσματος κατά το μέτρο που την αφορούν·
- επικουρικώς, να εξαφανίσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και να μεταρρυθμίσει το άρθρο 3 της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» κατά το μέτρο που την αφορά ή να μειώσει το πρόστιμο που της επιβλήθηκε με την εν λόγω απόφαση·
- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

52 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως ως μερικώς απαράδεκτη και ως αβάσιμη κατά τα λοιπά·

— να καταδικάσει την Hercules στα δικαστικά έξοδα.

53. Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, η Hercules επικαλείται έξι λόγους περί διαδικαστικής πλημμέλειας και παραβάσεως του κοινοτικού δικαίου, αφορώντες, πρώτον, τις πλημμέλειες της διαδικασίας εκδόσεως της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» από την Επιτροπή· δεύτερον, την παράλειψη της τελευταίας να διαβιβάσει τις απαντήσεις των άλλων παραγωγών στις ανακοινώσεις των αιτιάσεων· τρίτον, την παράλειψη του Πρωτοδικείου να εκδώσει ταυτόχρονα όλες τις αποφάσεις που αφορούσαν την απόφαση «πολυπροπυλένιο»· τέταρτον, την αντίφαση μεταξύ των διαπιστωθέντων από το Πρωτοδικείο πραγματικών περιστατικών και του συμπεράσματός του ότι η Hercules μετείχε σε εναρμονισμένη πρακτική καθορισμού επιδιωκόμενων πωλήσεων και συστήματος ποσοτώσεων το 1981 και το 1982· πέμπτον, τη μη εφαρμογή εκ μέρους του Πρωτοδικείου της αρχής την οποία ανέπτυξε το Δικαστήριο με την απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 1989, 374/87, Orkem κατά Επιτροπής (Συλλογή 1989, σ. 3283)· και, έκτον, την άρνηση μειώσεως του προστίμου.
54. Κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής και ελλείψει αντιρρήσεως από πλευράς της Hercules, η διαδικασία ανεστάλη, με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 28ης Ιουλίου 1992, μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου 1994 προς εξέταση των συνεπειών της αποφάσεως της 15ης Ιουνίου 1994, C-137/92 P, Επιτροπή κατά BASF κ.λπ. (Συλλογή 1994, σ. I-2555), που εκδόθηκε κατόπιν ασκήσεως αναιρέσεως κατά της αποφάσεως της 27ης Φεβρουαρίου 1992, T-79/89, T-84/89 έως T-86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 και T-104/89, BASF κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. II-315, στο εξής: απόφαση PVC του Πρωτοδικείου).

Επί των πλημμελειών της διαδικασίας εκδόσεως της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» από την Επιτροπή

55. Πρώτον, η Hercules διατείνεται ότι, κατά την ενώπιον του Πρωτοδικείου προφορική διαδικασία στις υποθέσεις PVC, προέκρινε ότι η Επιτροπή είχε παραβεί την υποχρέωσή της να συμμορφωθεί προς τις διατάξεις του δικού της εσωτερικού κανονισμού. Κατά την Hercules, μια τέτοια διαδικαστική πλημμέλεια καθιστά την απόφαση άκυρη και άνευ νομίμου αποτελέσματος. Συνεπώς, η Hercules ζητεί από το

Δικαστήριο να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε ν' αποδειχθεί αν η Επιτροπή, κατά την έκδοση της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο», συμμορφώθηκε προς τον κανονισμό διαδικασίας της. Εάν ήθελε αποδειχθεί ότι η Επιτροπή παρέβη τη σχετική της υποχρέωση, η Hercules ζητεί από το Δικαστήριο να εξαφανίσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και να κηρύξει άκυρη την απόφαση «πολυπροπυλένιο».

- 56 Η Επιτροπή θεωρεί αυτόν τον λόγο απαράδεκτο. Δυνάμει των συνδυασμένων διατάξεων των άρθρων 118 και 42, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, κατά την αναιρετική διαδικασία απαγορεύεται η ενώπιον του Δικαστηρίου προβολή νέων ισχυρισμών που ηδύναντο να έχουν ήδη προβληθεί κατά την ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία. Ειδικότερα, το ζήτημα του τυπικού κύρους της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» θα μπορούσε να έχει ερευνηθεί πρωτοδικώς, χωρίς να αναμένονται οι δηλώσεις που έγιναν κατά την ενώπιον του Πρωτοδικείου επ' ακροατηρίου συζήτηση των υποθέσεων PVC.
- 57 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 51, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, η αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου μπορεί να στηρίζεται μόνο σε λόγους περί αναρμοδιότητας του Πρωτοδικείου, περί πλημμελειών κατά την ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία που θίγουν τα συμφέροντα του αναιρεσιόοντος και περί παραβάσεως του κοινοτικού δικαίου από το Πρωτοδικείο.
- 58 Κατά πάγια νομολογία, αν επιτρεπόταν στον διάδικο να προβάλλει για πρώτη φορά ενώπιον του Δικαστηρίου ισχυρισμό που δεν είχε προβάλει ενώπιον του Πρωτοδικείου, τούτο θα σήμαινε ότι ο διάδικος αυτός θα είχε τη δυνατότητα να υποβάλει στην κρίση του Δικαστηρίου, του οποίου η αρμοδιότητα επί των αιτήσεων αναιρέσεως είναι περιορισμένη, διαφορά με ευρύτερο περιεχόμενο απ' ό,τι η διαφορά που εκδίκασε το Πρωτοδικείο. Στο πλαίσιο αναιρετικής διαδικασίας, η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου περιορίζεται συνελπώς στον έλεγχο της κρίσεως την οποία σχημάτισε το Πρωτοδικείο επί των ισχυρισμών που συζητήθηκαν ενώπιόν του (βλ. ιδίως αποφάσεις της 1ης Ιουνίου 1994, C-136/92 P, Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ., Συλλογή 1994, σ. 1981, σκέψη 59, και της 28ης Μαΐου 1998, C-7/95 P, Deere κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-3111, σκέψη 62).
- 59 Εν προκειμένω είναι αδιαμφισβήτητο ότι η Hercules δεν προέβαλε ενώπιον του Πρωτοδικείου καμία αιτίαση σχετικά με το νομότυπον της διαδικασίας εκδόσεως της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο».

- 60 Επομένως, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει ν' απορριφθεί ως απαράδεκτος. Για τους ίδιους λόγους, είναι επίσης απαράδεκτο το αίτημα προς το Δικαστήριο να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε ν' αποδειχθεί αν η Επιτροπή, κατά την έκδοση της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο», ετήρησε τους εφαρμοστέους διαδικαστικούς κανόνες.

Επί της αρνήσεως γνωστοποιήσεως των απαντήσεων των άλλων παραγωγών στις ανακοινώσεις των αιτιάσεων

- 61 Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, η Hercules ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο προσέβαλε τα δικαιώματα αμυνάς της, κατά παράβαση του κοινοτικού δικαίου, κρίνοντας άσκοπο να εξετάσει αν η άρνηση της Επιτροπής να της επιτρέψει να λάβει γνώση των απαντήσεων των άλλων παραγωγών στην ανακοίνωση των αιτιάσεων συνιστούσε προσβολή των δικαιωμάτων αμυνάς της.
- 62 Η πρόσβαση στα επίμαχα έγγραφα έπρεπε να ήταν δυνατή από το στάδιο της διοικητικής διαδικασίας, εν όψει ιδίως του ισχυρισμού της Επιτροπής ότι όλες οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις είχαν μετάσχει σε κοινή συμπεριφορά αντιβαίνουσα προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Η διαπραχθείσα κατ' αυτόν τον τρόπο προσβολή των δικαιωμάτων του αμυνομένου δεν μπορούσε πλέον να θεραπευθεί μετά το πέρας της διοικητικής διαδικασίας, πολλώ μάλλον ούτε μετά την κίνηση της δικαστικής διαδικασίας.
- 63 Η Hercules παρατηρεί επίσης ότι με το να μην επιτρέπεται σε μια επιχείρηση να λάβει γνώση της απαντήσεως που έχουν δώσει στην ανακοίνωση των αιτιάσεων άλλες επιχειρήσεις, στις οποίες έχει προσαφθεί συμμετοχή σε μία και την αυτή παράβαση, εμποδίζεται αυτομάτως η επιχείρηση αυτή να λάβει υπόψη τις απαντήσεις αυτές για την άμυνά της. Το δικαίωμα όμως του διαδικού να αμυνθεί κατά τη διοικητική διαδικασία θεωρείται ως γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου (αποφάσεις Michelin κατά Επιτροπής, όπ.π., και της 12ης Φεβρουαρίου 1992, C-48/90 και C-66/90, Κάτω Χώρες κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-565).

64 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η νομολογία την οποία επικαλείται το Πρωτοδικείο προς στήριξη του συμπεράσματός του δεν έχει εφαρμογή. Στην προαναφερθείσα απόφαση Distillers Company κατά Επιτροπής, το Δικαστήριο έκρινε ότι η προβληθείσα διαδικαστική πλημμέλεια δεν ήταν ικανή να μεταβάλει την απόφαση της Επιτροπής δεδομένου ότι η πλημμέλεια είχε σημασία μόνο από την άποψη της αρνήσεως της Επιτροπής να χορηγήσει απαλλαγή δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης. Επειδή δε η ενδιαφερόμενη επιχείρηση δεν είχε κοινοποιήσει νομοτύπως αίτηση ατομικής απαλλαγής, η Επιτροπή δεν μπορούσε σε καμία περίπτωση να της χορηγήσει τέτοια απαλλαγή, ακόμη και αν δεν υπήρχε καμία διαδικαστική πλημμέλεια. Στην προαναφερθείσα απόφαση Kobor κατά Επιτροπής, η διαδικαστική πλημμέλεια δεν είχε, κατά την Hercules, καμία σχέση με την ικανότητα της προσφεύγουσας να προασπίσει τα δικαιώματά της ενώπιον της Επιτροπής και, ως εκ τούτου, δεν μπορούσε να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίον τα προασπίζόταν.

65 Η δοθείσα από το Πρωτοδικείο λύση επιτρέπει στην Επιτροπή να παραβιάζει τα δικαιώματα του αμυνομένου χωρίς καμία βλαπτική συνέπεια, όταν ο θιγόμενος διάδικος δεν είναι εις θέση ν' αποδείξει ότι το αποτέλεσμα θα ήταν διαφορετικό αν τα δικαιώματά του είχαν γίνει σεβαστά. Συνεπώς, τα δικαιώματα του αμυνομένου αναγνωρίζονται μόνον υπέρ του αθώου.

66 Η Hercules τονίζει ότι, σε υποθέσεις αφορώσες φερομένη παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, διαπραχθείσα από κοινού από πλείονες διαδίκους, οι δηλώσεις και οι πληροφορίες τις οποίες ανακοινώνει κάθε διάδικος στην Επιτροπή εις απάντηση των αιτήσεών της παροχής πληροφοριών και στην ανακοίνωσή της των αιτιάσεων μπορούν να είναι κεφαλαιώδους σημασίας. Τα κατοχυρωμένα από την κοινοτική έννομη τάξη δικαιώματα του αμυνομένου επιβάλλουν τα έγγραφα αυτά να διατίθενται στα λοιπά εμπλεκόμενα μέρη κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας. Στην προαναφερθείσα απόφαση Κάτω Χώρες κ.λπ. κατά Επιτροπής, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων του αμυνομένου επιβάλλει στο κράτος μέλος κατά του οποίου κινείται διαδικασία του άρθρου 90, παράγραφος 3, της Συνθήκης (νυν άρθρου 86, παράγραφος 3, ΕΚ) να επιτρέπεται να υποβάλει την άποψή του επί των παρατηρήσεων των ενδιαφερομένων τρίτων. Κατ' αναλογίαν, όταν πρόκειται περί εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης σε πλείονες διαδίκους για την ίδια παράβαση, πρέπει να επιτρέπεται σε καθέναν απ' αυτούς να λαμβάνει γνώση των παρατηρήσεων των λοιπών διαδίκων. Η ανάγκη διασφαλίσεως της προσβάσεως στον φάκελο της Επιτροπής επιβάλλεται ακόμη εντονότερα όταν οι διάδικοι βρίσκονται αντιμέτωποι με στοιχεία θεωρούμενα αξιόπιστα και φέρει, επομένως, κάθε διάδικος το βάρος ν' αποδείξει ότι υπάρχει κάποια εξήγηση των πραγματικών περιστατικών την οποία δύνανται να επικαλεστούν εις απόκρουση της κατηγορίας.

- 67 Εν συμπεράσματι, η Hercules ζητεί από το Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι, απαγορεύοντάς της να λάβει γνώση των απαντήσεων των λοιπών παραγωγών στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, η Επιτροπή προσέβαλε το δικαίωμά της να αμυνθεί, προσβολή που δεν θεραπεύεται σε μεταγενέστερο στάδιο, ασχέτως του αν τα αποκρυβέντα έγγραφα περιέχουν ή όχι στοιχεία εις απόκρουση της κατηγορίας τα οποία θα ηδύνατο να επικαλεστεί. Συναφώς, η Hercules ζητεί από το Δικαστήριο να εξαφανίσει την απόφαση και να κηρύξει άκυρη και άνευ νομίμου αποτελέσματος την απόφαση «πολυπροπυλένιο».
- 68 Η Επιτροπή τονίζει ότι, στις προαναφερθείσες αποφάσεις Distillers Company κατά Επιτροπής και Koboog κατά Επιτροπής, ο κοινοτικός δικαστής εφάρμοσε την αρχή την οποία εφάρμοσε και το Πρωτοδικείο, ότι δηλαδή, οσάκις μια φερομένη διαδικασία πλημμέλεια ούτως ή άλλως δεν θα μπορούσε να θίξει το περιεχόμενο μιας αποφάσεως, δεν μπορεί να τύχει επικλήσεως ούτε προς ακύρωση αυτής της αποφάσεως. Πρόκειται για κανόνα της κοινής λογικής, εφόσον θα ήταν προδήλως δυσανάλογο και αδικαιολόγητο ν' ακυρωθεί μια έγκυρη κατά το περιεχόμενό της απόφαση για τον λόγο ότι διαπιστώθηκε πλημμέλεια κατά τη διαδικασία εκδόσεώς της, έστω και αν η πλημμέλεια αυτή δεν είχε καμμία επίδραση στο περιεχόμενό της.
- 69 Το Πρωτοδικείο δεν αποφάνθηκε επί του ζητήματος αν η Hercules είχε δικαίωμα προσβάσεως στα επίμαχα έγγραφα. Η Επιτροπή διευκρινίζει πάντως ότι δεν αναγνωρίζει στην Hercules δικαίωμα προσβάσεως στις απαντήσεις των άλλων παραγωγών στην ανακοίνωση των αιτιάσεων. Η Επιτροπή αμφισβητεί ότι μπορεί να αντληθεί δικαίωμα από το γεγονός ότι μια επιχείρηση αναζητεί ιδέες για τον τρόπο άμυνάς της μεταξύ των επιχειρημάτων που έχουν προβάλει οι άλλες εμπλεκόμενες επιχειρήσεις. Συναφώς, διευκρινίζει ότι δεν υφίσταται αναλογία μεταξύ της περιπτώσεως της Hercules και της προαναφερθείσας υποθέσεως Κάτω Χώρες κ.λπ. κατά Επιτροπής. Στην υπόθεση εκείνη, εάν δεν είχε επιτραπεί στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών η πρόσβαση στις παρατηρήσεις των επιχειρήσεων, θα εμποδιζόταν αυτό να ενημερωθεί επί του συνόλου των επιχειρημάτων στα οποία έπρεπε να απαντήσει και επί στοιχείων που είχαν θεωρηθεί σημαντικά για την τελική απόφαση. Τέτοιες όμως ειδικές περιστάσεις δεν συντρέχουν εν προκειμένω.
- 70 Υπενθυμίζοντας τη Δωδέκατη Έκθεσή της επί της πολιτικής ανταγωνισμού, η Επιτροπή τονίζει ότι η πρόσβαση στον φάκελο αφορά μόνον τα έγγραφα που έχει συλλέξει η Επιτροπή κατά τη διοικητική εξέταση, κατ' εφαρμογήν των άρθρων 11 και 14 του κανονισμού 17. Στην εν λόγω έκθεση, ουδόλως δεσμεύτηκε να επιτρέψει την πρόσβαση σε όλες τις απαντήσεις τις οποίες λαμβάνει κατόπιν της ανακοινώσεως

των αιτιάσεων, αλλά αναφέρθηκε σαφώς στα έγγραφα που έχουν συλλεγεί πριν από το στάδιο της ανακοινώσεως των αιτιάσεων. Αφού αναγνωρίζει ότι συχνά ζητείται ο εμπιστευτικός χειρισμός, η Επιτροπή διατείνεται ότι μια επιχείρηση έχει δικαίωμα προσβάσεως στην απάντηση άλλης επιχειρήσεως στην ανακοίνωση των αιτιάσεων μόνον αν η απάντηση αυτή πρόκειται να χρησιμοποιηθεί εις βάρος της. Συνεπώς, καταλήγει ότι δεν προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας της Hercules.

- 71 Ως προς το αίτημα να κηρυχθεί η απόφαση «πολυπροπυλένιο» άκυρη και άνευ νομίμου αποτελέσματος, η Επιτροπή αναφέρει ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 113 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, τα αιτήματα της αναιρέσεως μπορούν να έχουν ως μόνο αντικείμενο την ολική ή μερική αποδοχή των αιτημάτων που υποβλήθηκαν πρωτοδίκως. Κατά την Επιτροπή, η Hercules δεν υπέβαλε τέτοιο αίτημα πρωτοδίκως, οπότε το παρόν αίτημα πρέπει να θεωρηθεί ως απλή κήρυξη ακυρότητας.
- 72 Συναφώς, ως προς το παραδεκτόν του αιτήματος να κηρυχθεί η απόφαση «πολυπροπυλένιο» άκυρη και άνευ νομίμου αποτελέσματος, αρκεί να διαπιστωθεί ότι, δυνάμει του άρθρου 174 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 231 ΕΚ), αν η προσφυγή ακυρώσεως είναι βάσιμη, το Δικαστήριο κηρύσσει την προσβαλλομένη πράξη άκυρη. Σύμφωνα με το άρθρο 113 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, τα αιτήματα της αναιρέσεως έχουν, μεταξύ άλλων, ως αντικείμενο την ολική ή μερική αποδοχή των αιτημάτων που υποβλήθηκαν πρωτοδίκως. Επομένως, το αίτημα της Hercules είναι εγγενές σε κάθε προσφυγή ακυρώσεως και μπορεί να διατυπωθεί εγκύρως στο πλαίσιο αναιρέσεως ασκουμένης κατ' αποφάσεως του Πρωτοδικείου που απορρίπτει προσφυγή ακυρώσεως.
- 73 Ως προς την επί της ουσίας εξέταση αυτού του λόγου, επισημαίνεται προκαταρκτικώς ότι, στη σκέψη 56 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο δεν αποφάνθηκε επί της νομιμότητας της αρνήσεως της Επιτροπής να επιτρέψει την πρόσβαση της προσφεύγουσας στις απαντήσεις των άλλων παραγωγών στις ανακοινώσεις των αιτιάσεων. Στηρίχτηκε στις αρχές που ήσαν διατυπωμένες στις προαναφερθείσες αποφάσεις Distillers Company κατά Επιτροπής και Kobor κατά Επιτροπής, για να θεωρήσει ότι η εξέταση του ζητήματος αυτού θα ήταν αναγκαία μόνον αν υπήρχε πιθανότητα, χωρίς την άρνηση αυτή, η διαδικασία να καταλήξει σε διαφορετικό αποτέλεσμα, έκρινε δε ότι αυτό δεν ίσχυε εν προκειμένω.

- 74 Υπ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει, πρώτον, να ερευνηθεί αν, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι ενδεχόμενη προσβολή της υποχρέωσης να εξασφαλίζεται πρόσβαση στις απαντήσεις που έχουν δώσει οι άλλοι παραγωγοί στις ανακοινώσεις των αιτιάσεων, δεν επέσυρε ακύρωση της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο», το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιον. Εάν αυτό αληθεύει, θα πρέπει περαιτέρω το Δικαστήριο να αποφανθεί επί της νομιμότητας της αρνήσεως της Επιτροπής να επιτρέψει στην Hercules την πρόσβαση στα εν λόγω έγγραφα.
- 75 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι, στις υποθέσεις ανταγωνισμού, σκοπός της προσβάσεως στον φάκελο είναι ιδίως να παρέχεται στους αποδέκτες ανακοινώσεως των αιτιάσεων η δυνατότητα να λαμβάνουν γνώση των αποδεικτικών στοιχείων που περιλαμβάνονται στον φάκελο της Επιτροπής, ώστε να μπορέσουν, βάσει των στοιχείων αυτών, να λάβουν λυσιτελώς θέση επί των συμπερασμάτων στα οποία έχει καταλήξει με την ανακοίνωση των αιτιάσεων της η Επιτροπή (αποφάσεις Michelin κατά Επιτροπής, όπ.π. σκέψη 7 της 13ης Φεβρουαρίου 1979, 85/76, Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 215, σκέψεις 9 και 11 της 6ης Απριλίου 1995, C-310/93 P, BPB Industries και British Gypsum κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. I-865, σκέψη 21, και της 17ης Δεκεμβρίου 1998, C-185/95 P, Baustahlgewebe κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-8417, σκέψη 89).
- 76 Έτσι, οι διέπουσες το δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο της Επιτροπής γενικές αρχές κοινοτικού δικαίου σκοπό έχουν την κατοχύρωση της αποτελεσματικής ασκήσεως των δικαιωμάτων του αμυνομένου, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και το δικαίωμα ακροάσεως, που προβλέπεται στο άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 και στα άρθρα 3 και 7 έως 9 του κανονισμού 99/63/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 1963, περί των ακροάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 19, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 37).
- 77 Σε περίπτωση αποφάσεως που αφορά παραβάσεις των ισχυουσών επί επιχειρήσεων κανόνων ανταγωνισμού και επιβάλλει πρόστιμα ή χρηματικές ποινές, η προσβολή των γενικών αυτών αρχών κοινοτικού δικαίου κατά τη διαδικασία που προηγείται της εκδόσεως της αποφάσεως ενδέχεται, κατ' αρχήν, να επισύρει ακύρωση αυτής της αποφάσεως οσάκις έχουν θιγεί τα δικαιώματα άμυνας της ενδιαφερομένης επιχειρήσεως.

- 78 Στην περίπτωση αυτή, η σημειωθείσα προσβολή δεν θεραπεύεται απλώς και μόνον με το να καταστεί η πρόσβαση δυνατή σε μεταγενέστερο στάδιο, και ιδίως κατά τη δικαστική διαδικασία επί ενδεχομένης προσφυγής ακυρώσεως της αμφισβητούμενης αποφάσεως.
- 79 Η καθυστερημένη γνώση ορισμένων εγγράφων της δικογραφίας να μην παρέχει στην προσφυγούσα κατ' αποφάσεως της Επιτροπής επιχείρηση τη δυνατότητα να αντλήσει ισχυρισμούς και επιχειρήματα προς στήριξη των αιτημάτων της, δεν την αποκαθιστά όμως στην κατάσταση στην οποία θα βρισκόταν αν είχε μπορέσει να στηριχθεί στα ίδια έγγραφα για να υποβάλει γραπτώς και προφορικώς τις παρατηρήσεις της ενώπιον της Επιτροπής. Έτσι, ανεπαρκώς μόνον θεραπεύει την προσβολή των δικαιωμάτων του αμυνομένου που επήλθε πριν από την έκδοση της αποφάσεως.
- 80 Όπως όμως προκύπτει εν προκειμένω από τη σκέψη 56 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, μετά την ένωση των υποθέσεων περί ακυρώσεως της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» για την κοινή διεξαγωγή της προφορικής διαδικασίας, επιτράπηκε στην Hercules η πρόσβαση στις απαντήσεις που είχαν δώσει στην ανακοίνωση των αιτιάσεων οι άλλοι παραγωγοί και δεν άντλησε απ' αυτές κανένα στοιχείο υπέρ αυτής, το οποίο θα μπορούσε να προβάλει κατά την προφορική διαδικασία. Με τη συμπεριφορά της αυτή, έχασε τη δυνατότητα ν' αποδείξει ότι οι εν λόγω απαντήσεις περιείχαν χρήσιμα για την άμυνά της στοιχεία και ότι, συνεπώς, η αδυναμία να λάβει γνώση αυτών πριν από την έκδοση της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» είχε προσβάλει τα δικαιώματα άμυνάς της· αντιθέτως, παραδέχτηκε εμμέσως πλην σαφώς το αντίθετο.
- 81 Προς απόκρουση του συμπεράσματος αυτού δεν ευσταθεί ο ισχυρισμός της Hercules ότι τα δικαιώματα του αμυνομένου αναγνωρίζονται έτσι στην πράξη μόνον υπέρ του αθώου. Συγκεκριμένα, η ενδιαφερόμενη επιχείρηση δεν υποχρεούται ν' αποδείξει ότι, εάν είχε πρόσβαση στις απαντήσεις που έδωσαν οι άλλοι παραγωγοί στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, η απόφαση της Επιτροπής θα είχε διαφορετικό περιεχόμενο, αλλά μόνον ότι θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τα εν λόγω έγγραφα προς άμυνά της.
- 82 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, θεωρώντας ότι ενδεχόμενη προσβολή της υποχρέωσης εξασφαλίσεως προσβάσεως στις απαντήσεις που έχουν δώσει οι άλλοι

παραγωγοί στις ανακοινώσεις των αιτιάσεων δεν επέσυρε ακύρωση της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο», το Πρωτοδικείο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιον.

- 83 Συνεπώς, πρέπει ν' απορριφθεί ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως, χωρίς να είναι αναγκαίο να κριθεί η νομιμότητα της αρνήσεως της Επιτροπής να επιτρέψει στην Hercules την πρόσβαση στις απαντήσεις που είχαν δώσει οι άλλοι παραγωγοί στις ανακοινώσεις των αιτιάσεων.

Επί της παραλείψεως να εκδοθούν ταυτόχρονα όλες τις αποφάσεις που αφορούσαν την απόφαση «πολυπροπυλένιο»

- 84 Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, η Hercules προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι δεν αποφάνθηκε ταυτόχρονα εφ' όλων των προσφυγών που αποσκοπούσαν στην ακύρωση της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο», παρ' όλον ότι είχε ενώσει τις υποθέσεις αυτές προς κοινή διεξαγωγή της προφορικής διαδικασίας. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, το Πρωτοδικείο έπληξε τα δικαιώματα άμυνάς της, εφόσον εξετίμησε την ευθύνη της βάσει διαπιστώσεων πραγματικών περιστατικών που θα μπορούσαν ν' αμφισβητηθούν στις μεταγενέστερες αποφάσεις του. Η προσβολή αυτή καθίσταται ακόμη βαρύτερη αλό το γεγονός ότι οι εκδοθείσες μεταγενεστέως αποφάσεις αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τις προσφυγές των τεσσάρων μεγάλων, οι οποίοι είχαν προκαλέσει την παράβαση και είχαν ενορχηστρώσει την εκτέλεσή της.

- 85 Συναφώς, αρκεί να παρατηρηθεί αφενός μεν ότι καμμία διάταξη δεν υποχρεώνει τον κοινοτικό δικαστή να εκδίδει αυθημερόν τις αποφάσεις του επί προσφυγών περί ακυρώσεως της αυτής πράξεως. Αντιθέτως, όπως ρητώς προκύπτει από το άρθρο 43 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου και το άρθρο 50 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, η συνεκδίκαση υποθέσεων που αφορούν το ίδιο αντικείμενο αποτελεί απλή ευχέρεια και ότι, μετά την ένωσή τους, μπορούν αυτές να χωριστούν εκ νέου.

- 86 Αφετέρου δε η Hercules παρέλειψε, ούτως ή άλλως, να εκθέσει κατά τί η δημοσίευση σε διαφορετικές ημερομηνίες των αποφάσεων που αφορούσαν την απόφαση

«πολυπροπυλένιο» έβλαψε τα δικαιώματα άμυνάς της ή κατά ποιον τρόπο οι διαπιστώσεις πραγματικών περιστατικών που περιείχοντο στην αναιρεσιβαλλομένη απόφαση θα αμφισβητούντο στις μεταγενέστερες αποφάσεις.

87 Συνεπώς, ο τρίτος λόγος πρέπει επίσης ν' απορριφθεί.

Επί των αντιφάσεων μεταξύ των διαπιστωθέντων από το Πρωτοδικείο πραγματικών περιστατικών και του συμπεράσματος του περί συμμετοχής της Hercules σε εναρμονισμένη πρακτική

88 Με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως, η Hercules προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιον συμπεραίνοντας ότι είχε μετάσχει σε εναρμονισμένη πρακτική ως προς τον καθορισμό επιδιωκομένων πωλήσεων και συστήματος ποσοτώσεων το 1981 και το 1982. Αναφερόμενη στις σκέψεις 222 και 207 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η Hercules τονίζει ότι τα διαπιστωθέντα από το Πρωτοδικείο πραγματικά περιστατικά τελούν σε αντίφαση με το συμπέρασμα αυτό, διότι δεν μπορεί να λογίζεται ότι έλαβε μέρος σε κανένα σύστημα βασιζόμενο στην αμοιβαία επιτήρηση, αν δεν ανακοίνωνε ταυτόχρονα τα δικά της στοιχεία προς τούτο.

89 Ο πεπλανημένος χαρακτήρας του συμπεράσματος του Πρωτοδικείου προκύπτει επίσης από τα στοιχεία που προσκόμισαν όλοι οι διάδικοι, κατά τα οποία η Hercules εγνώριζε κάλλιστα ότι οι άλλοι παραγωγοί δεν μπορούσαν να υπολογίσουν ούτε την παραγωγή της ούτε τον κύκλο εργασιών της χρησιμοποιώντας τα στοιχεία Fides. Η Hercules προσθέτει ότι η απροθυμία της να παράσχει τα στοιχεία που απαιτούντο για τη συμμετοχή της σε σύστημα επιδιωκομένου όγκου πωλήσεων ή ποσοτώσεων αποδεικνύει ότι δεν είχε ως σκοπό να επηρεάσει τη συμπεριφορά των ανταγωνιστών της στην αγορά και ότι, και αν υποτεθεί ότι είχε ποτέ μετάσχει σε σύστημα ποσοτώσεων, η συμμετοχή αυτή είχε παύσει το 1981 και το 1982.

90 Η Επιτροπή τονίζει ότι το αν δεδομένη επιχείρηση έχει λάβει ή όχι μέρος σε συγκεκριμένη πτυχή της παραβάσεως είναι ζήτημα πραγματικών, του οποίου δεν

χωρεί αναιρετικός έλεγχος. Όσον αφορά την Hercules, το Πρωτοδικείο έκρινε, στις σκέψεις 230 και 231 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η επιχείρηση αυτή είχε μετάσχει στον καθορισμό επιδιωκόμενου όγκου πωλήσεων και ποσοστώσεων. Εφόσον δε το Πρωτοδικείο εθεώρησε ότι ορισμένη ποσόστωση είχε οριστεί στην Hercules με τη συγκατάθεσή της, αυτή μπορούσε να περιληφθεί στο σύστημα αμοιβαίας επιτηρήσεως που μνημονεύεται στη σκέψη 222 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

- 91 Δικαιολογημένα άλλωστε το Πρωτοδικείο έκρινε ότι είχε οριστεί ποσόστωση στην Hercules βάσει των στοιχείων Fides, άπαξ τα αληθή αριθμητικά μεγέθη της παραγωγής, που διετίθεντο για τους πλείστους των παραγωγών, καθιστούσαν δυνατό τον υπολογισμό των ποσοστώσεων άλλων παραγωγών, όπως της Hercules, χωρίς να χρειάζεται να ανακοινώνουν αυτοί τον όγκο των πωλήσεών τους.
- 92 Συναφώς, υπενθυμίζεται αφενός μεν ότι, δυνάμει των άρθρων 168 Α της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 225 ΕΚ) και 51, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, η αίτηση αναιρέσεως μπορεί να στηρίζεται μόνο σε λόγους σχετικούς με την παράβαση κανόνων δικαίου, ενώ αποκλείεται οποιαδήποτε εκτίμηση πραγματικών περιστατικών. Η εκ μέρους του Πρωτοδικείου εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίζονται ενώπιόν του δεν αποτελεί νομικό ζήτημα υποκείμενο, ως τέτοιο, στον έλεγχο του Δικαστηρίου, με την επιφύλαξη της περιπτώσεως αλλοιώσεως των στοιχείων αυτών (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 2ας Μαρτίου 1994, C-53/92 P, Hilti κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-667, σκέψεις 10 και 42).
- 93 Αμφισβητώντας όμως ότι της είχε οριστεί ποσόστωση υπολογισθείσα βάσει των στοιχείων Fides, η Hercules ζητεί από το Δικαστήριο ν' αποφανθεί επί των διαπιστώσεων πραγματικών περιστατικών στις οποίες προέβη το Πρωτοδικείο και επί της εκτιμήσεως στην οποία προέβη το τελευταίο επί των προσκομισθέντων ενώπιόν του αποδεικτικών στοιχείων, ως προς τα οποία δεν χωρεί αναιρέση.
- 94 Αφετέρου δε, η επισημαινόμενη στη σκέψη 207 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως περίσταση ότι η Hercules δεν έδωσε αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τον όγκο των πωλήσεών της δεν αντιφάσκει προς την εκτιθέμενη στη σκέψη 222 της ίδιας αποφάσεως διαπίστωση ότι εφαρμόστηκε σύστημα περιορισμού των μηνιαίων πωλήσεων, πιστοποιούμενο από την αμοιβαία επιτήρηση που ασκούνταν κατά τις συναντήσεις.

- 95 Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο δικαιολογημένα έκρινε ότι, με δεδομένη την ύπαρξη συστήματος ποσοτώσεων στο οποίο ενεπλέκετο το σύνολο σχεδόν των παραγωγών πολυπροπυλενίου, και εν όψει των στοιχείων που παρείχαν οι άλλοι παραγωγοί και των στατιστικών του συστήματος Fides, η ποσόστωση της Hercules μπορούσε να προσδιοριστεί χωρίς η ενδιαφερομένη επιχείρηση να ανακοινώσει τα στοιχεία που αφορούσαν τη δική της παραγωγή. Ομοίως, το Πρωτοδικείο δικαίως έκρινε ότι η μη ανακοίνωση, εκ μέρους της Hercules, των στοιχείων αυτών, πέραν του ότι δεν την εμπόδιζε να μετέχει στην αμοιβαία επιτήρηση, δεν στερούσε από τους άλλους παραγωγούς τη δυνατότητα να ασκούν αυτοί επιτήρηση στη δραστηριότητά της.
- 96 Επομένως, ούτε ο τέταρτος λόγος μπορεί να γίνει δεκτός.

Επί της μη εφαρμογής εκ μέρους του Πρωτοδικείου της αρχής την οποία ανέπτυξε το Δικαστήριο στην απόφαση Orkem κατά Επιτροπής

- 97 Με τον πέμπτο λόγο αναιρέσεως, η Hercules υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο παρέβη την υποχρέωσή του να εφαρμόσει τον κανόνα δικαίου που αναπτύχθηκε στην προαναφερθείσα απόφαση Orkem κατά Επιτροπής. Η απόφαση «πολυπροπυλένιο» στηριζόταν, ως προς την Hercules, σε διαπιστώσεις πραγματικών περιστατικών που, με τη σειρά τους, στηρίχτηκαν σε στοιχεία τα οποία είχε λάβει η Επιτροπή κατά παράβαση των δικαιωμάτων του αμυνομένου. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή απέστειλε στην Hercules σειρά ερωτήσεων, στις οποίες αυτές μπορούσε ν' απαντήσει μόνο κατά τρόπο συνιστώντα έμμεση ομολογία παραβάσεως.
- 98 Ωστόσο, το Πρωτοδικείο θεμελίωσε τις διαπιστώσεις του στα παρατύπως συλλεγμένα στοιχεία, όσον αφορά ιδίως τις επαφές μεταξύ των παραγωγών και τη συνεδρίαση της ΕΑΤΡ της 22ας Νοεμβρίου 1977 (σκέψη 71 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως) και το σύστημα των τακτικών συναντήσεων (σκέψεις 94, 95 και 97 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).. Περαιτέρω, το Πρωτοδικείο και η Επιτροπή θεμελίωσαν τις διαπιστώσεις τους σχετικά με τη συμμετοχή της Hercules σε στοιχεία που είχαν επίσης συλλέξει κατά τρόπο αθέμιτο από άλλους παραγωγούς κατόπιν αιτήσεων παροχής πληροφοριών που ήταν επίσης παράνομες.

- 99 Κατά συνέπεια, η Hercules ζητεί από το Δικαστήριο να υποχρεώσει την Επιτροπή να προσκομίσει αντίγραφα των επιστολών τις οποίες απήρθυσε σε όλες τις εμπλεκόμενες στην υπόθεση «πολυπροπυλένιο» επιχειρήσεις για να ζητήσει πληροφορίες, καθώς και τις απαντήσεις τους, για να μπορέσει να εκτιμήσει το βάσιμον των συμπερασμάτων τα οποία άντλησε τόσο η Επιτροπή όσο και το Πρωτοδικείο. Η Hercules ζητεί επίσης να εξαφανισθεί η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, κατά το μέτρο που τα συμπεράσματά της θεμελιώνονται σε στοιχεία ληφθέντα κατά τρόπο αθέμιτο, το δε Πρωτοδικείο να αναθεωρήσει τις διαπιστώσεις του ως προς τα πραγματικά περιστατικά με γνώμονα την αρχή που τέθηκε με την προαναφερθείσα απόφαση *Orkem* κατά Επιτροπής.
- 100 Η Επιτροπή αναφέρει ότι το ζήτημα αυτό δεν εθίγη ενώπιον του Πρωτοδικείου, οπότε πρόκειται περί νέου ισχυρισμού, απαράδεκτου στο πλαίσιο αναιρετικής διαδικασίας. Ο Οργανισμός ΕΚ του Δικαστηρίου και ο Κανονισμός Διαδικασίας του εμποδίζουν, πράγματι, την προσκόμιση νέων ισχυρισμών στο στάδιο της αναιρέσεως, εκτός εάν πρόκειται περί ισχυρισμού προκληθέντος από την απόφαση του Πρωτοδικείου ή την ενώπιον αυτού διαδικασία, πράγμα που δεν συμβαίνει εν προκειμένω. Η λογική του ελλειμματικού των καθηκόντων μεταξύ Πρωτοδικείου και Δικαστηρίου θα επλήττετο εάν επιτρεπόταν στον προσφεύγοντα να φυλάσσει ορισμένα επιχειρήματα για να τα εμφανίσει στο στάδιο της αναιρέσεως.
- 101 Όπως ορθώς ανέφερε η Επιτροπή, ο λόγος αυτός δεν προβλήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου. Συνεπώς, για τους λόγους που εκτίθενται στις σκέψεις 57 και 58 της παρούσας αποφάσεως, πρέπει να κριθεί απαράδεκτος.
- 102 Επομένως, ο πέμπτος λόγος αναιρέσεως πρέπει ν' απορριφθεί.

Επί της αργήσεως μειώσεως του προστίμου

- 103 Με τον έκτο λόγο αναιρέσεως, η Hercules προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι παραβαίνοντας την υποχρέωσή του ν' ακυρώσει ή να μειώσει το πρόστιμο και, ειδικότερα, να εφαρμόσει σχετικώς τις επιβαλλόμενες διακρίσεις μεταξύ παραγωγών ανάλογα με τη σοβαρότητα της παραβάσεως, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιον. Στις περι-

πτώσεις παραβάσεων στις οποίες συμμετέχουν πλείονες επιχειρήσεις, κατά την επιμέτρηση του προστίμου πρέπει να συνεκτιμάται η σχετική σημασία των παραβάσεων που διέπραξε εκάστη.

- 104 Το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη την άρνησή της να δώσει οποιαδήποτε σημαντική πληροφορία στο πλαίσιο των ανταλλαγών απόψεων σχετικά με την εγκαθίδρυση συστήματος επιδιωκόμενων πωλήσεων. Το Πρωτοδικείο όφειλε να εκτιμήσει σε ποιον βαθμό η συμπεριφορά κάθε διαδίκου ήταν επίμεμπτη, λαμβάνοντας υπόψη τις δικές του πράξεις και όχι το απλό γεγονός ότι μια επιχείρηση δεν παρέμεινε αμέτοχη στις αθέμιτες δραστηριότητες άλλων παραγωγών.
- 105 Κατά την Hercules, η συμπεριφορά της έπρεπε να τύχει ελαφρότερης κυρώσεως απ' ό,τι άλλες επιχειρήσεις που παρέστησαν στις συναντήσεις με μεγαλύτερη συχνότητα και επί μακρότερο χρονικό διάστημα, που μετείχαν ενεργά στις τοπικές συναντήσεις, που ανακοίνωναν στους ανταγωνιστές τους πληροφορίες σχετικά με τον δικό τους κύκλο εργασιών και είχαν συμφωνήσει σχετικά με τις επιδιωκόμενες πωλήσεις ή τις ποσοτώσεις πωλήσεων. Έστω, όμως, και αν το Πρωτοδικείο δεν υπέπεσε σε σύγχυση μεταξύ της συμμετοχής της Hercules στις δραστηριότητες αυτές και της συμμετοχής των λοιπών εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, παρέλειψε να μειώσει το πρόστιμο που της είχε επιβληθεί.
- 106 Αφού κατέληξε ότι το 1983 είχε παύσει να μετέχει σε οποιαδήποτε εφαρμογή στόχων σχετικών με τον κύκλο εργασιών και συστήματος παρανόμων ποσοτώσεων, το Πρωτοδικείο όφειλε να μειώσει το πρόστιμο. Η ακύρωση ή μείωση του προστίμου επιβαλλόταν επίσης εν όψει της προσβολής των δικαιωμάτων του αμυνομένου και της εσφαλμένης εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης στη φερόμενη συμμετοχή της Hercules σε σύστημα επιδιωκόμενων πωλήσεων και ποσοτώσεων από το 1981 και έπειτα, λαμβανομένου ιδίως υπόψη ότι, κατά το Πρωτοδικείο, η συμμετοχή αυτή επεδείνωσε αισθητά την παράβαση.
- 107 Κατά την Επιτροπή, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι είχε ορθώς αποδείξει τον ρόλο που διαδραμάτισε στην παράβαση η Hercules και ότι είχε λάβει υπόψη τον ρόλο αυτόν κατά την επιμέτρηση του προστίμου. Όπως προκύπτει από τη σκέψη 256 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, όπως διορθώθηκε με τη διάταξη του Πρωτοδικείου της

9ης Μαρτίου 1992, T-7/89, Hercules Chemicals κατά Επιτροπής (που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή), το Πρωτοδικείο εθεώρησε, όπως και η Επιτροπή, ότι η συμμετοχή της Hercules στον καθορισμό των στόχων ή ποσοτώσεων πωλήσεως συνεχίστηκε μέχρι το 1983. Συνεπώς, το Πρωτοδικείο δεν είχε κανένα λόγο να μειώσει το πρόστιμο.

- 108 Τέλος, οι λόγοι αναιρέσεως περί φερομένης προσβολής των δικαιωμάτων του αμυνομένου και περί μη συμμετοχής της Hercules στο σύστημα στόχων και ποσοτώσεων πωλήσεως από το 1981 και έπειτα είναι αβάσιμοι και, επομένως, δεν δικαιολογούν μείωση του προστίμου. Εν πάση περιπτώσει, δεν υπάρχει σχέση μεταξύ φερομένης προσβολής των δικαιωμάτων του αμυνομένου και του ύψους του επιβληθέντος προστίμου.
- 109 Πρώτον, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο, οσάκις αποφαινεται στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως, να υποκαθιστά, για λόγους επιεικειάς, την κρίση του Πρωτοδικείου, το οποίο έχει αποφανθεί, κατά την άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας του, ως προς το ύψος του επιβληθέντος σε επιχείρηση πρόστιμου λόγω παραβάσεως, από αυτήν, του κοινοτικού δικαίου (βλ. ιδίως απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1994, C-320/92 P, Finsider κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. 5697, σκέψη 46).
- 110 Δεύτερον, ναι μεν κατά τη νομολογία, άπαξ μια παράβαση έχει διαπραχθεί από πλείονες επιχειρήσεις, πρέπει να εξετάζεται η σχετική βαρύτητα της συμμετοχής καθεμιάς απ' αυτές (βλ. σχετικώς απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 1975, 40/73 έως 48/73, 50/73, 54/73, 55/73, 56/73, 111/73, 113/73 και 114/73, Suiker Unie κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1975, σ. 507, σκέψη 623). Ωστόσο, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, στη σκέψη 323 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή είχε ορθώς εκτιμήσει τον ρόλο που διαδραμάτισε στην παράβαση η Hercules και ότι ανέφερε, στην απόφαση «πολυπροπυλένιο», ότι είχε λάβει υπόψη τον ρόλο αυτόν κατά την επιμέτρηση του προστίμου. Δεν μπορεί, επομένως, να προσαφθεί στο Πρωτοδικείο ότι υπέπεσε σχετικώς σε πλάνη περί το δίκαιον.
- 111 Τρίτον, από τη σκέψη 232 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Hercules συγκαταλεγόταν μεταξύ των παραγωγών πολυπροπυλενίου μεταξύ των

οποίων είχε εκδηλωθεί σύμπτωση βουλήσεων σχετικά με τον καθορισμό επιδιωκόμενου όγκου των πωλήσεων για το πρώτο εξάμηνο του 1983. Η διαπίστωση αυτή επιβεβαιώνεται από τη σκέψη 256 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, όπως διορθώθηκε με τη διάταξη του Πρωτοδικείου της 9ης Μαρτίου 1992. Στη σκέψη 257, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή δικαίως είχε εκτιμήσει ότι η παράβαση συνεχίστηκε μέχρι τον Νοέμβριο του 1983 τουλάχιστον. Εξ άλλου, στη σκέψη 314, το Πρωτοδικείο, αποφαινόμενο επί της επιμετρήσεως του προστίμου, ρητώς έκρινε ότι η Επιτροπή είχε εκτιμήσει ορθώς τη διάρκεια της υπό της Hercules παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Πρωτοδικείο δεν υπεχρεούτο να μειώσει το ποσό του προστίμου για να λάβει υπόψη την υποτιθέμενα βραχύτερη διάρκεια της παραβάσεως.

112 Τέταρτον, χωρίς να χρειάζεται να εξετάσει αν ενδεχόμενη προσβολή των δικαιωμάτων του αμυνομένου δικαιολογούσε μείωση του προστίμου, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η Hercules δεν μπόρεσε να αποδείξει την ύπαρξη τέτοιας προσβολής.

113 Πέμπτον και τελευταίον, ο ισχυρισμός της Hercules ότι το Πρωτοδικείο εφάρμοσε εσφαλμένα το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης όσον αφορά τη συμμετοχή της σε σύστημα επιδιωκόμενων πωλήσεων και ποσοστώσεων από το 1981 και έπειτα είναι τόσο γενικός και αόριστος, ώστε να μη μπορεί να εκτιμηθεί νομικά. Πράγματι, η απλή αφηρημένη έκθεση ισχυρισμού στο εισαγωγικό της δίκης έγγραφο δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των άρθρου 19, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου και 38, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου (σχετικώς, βλ. ιδίως απόφαση της 5ης Μαρτίου 1991, C-330/88, Grifoni κατά ΕΚΑΕ, Συλλογή 1991, σ. I-1045, σκέψη 18).

114 Επομένως, ο έκτος λόγος αναιρέσεως πρέπει επίσης ν' απορριφθεί.

- 115 Επειδή κανένας από τους προβληθέντες από την Hercules λόγους δεν έγινε δεκτός, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει ν' απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 116 Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, που εφαρμόζεται στη διαδικασία αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 118, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα. Επειδή η Hercules ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει την Hercules στα δικαστικά έξοδα.

Karpeyn

Hirsch

Mancini

Murray

Ragnemalm

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 8 Ιουλίου 1999.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

R. Grass

P. J. G. Karpeyn